

на два-три тижні), а поєднання форм і методів сприяло активізації пізнавальної та емоційно-чуттєвої сфери учнів, залученню їх до діалогічної взаємодії з книжкою, самовираження.

У процесі екологічного виховання дітей молодшого шкільного віку доцільно використовувати авторські пізнавальні казки про природу, що мають наукову основу – реальну пізнавальну інформацію про живі організми, взаємозв'язки між ними, залежність від середовища існування, про цілісність природи, про можливі наслідки впливу діяльності людини на природу [8, с. 4].

Отже, художнє слово відіграє важливу роль у формуванні екологічної свідомості дітей молодшого шкільного віку, популяризує ідею охорони навколишнього середовища, вводить школярів у неповторний і різноманітний світ природи.

Список використаних джерел:

1. Заліток Л.М. Книга як засіб виховання молодших школярів у педагогічній спадщині В.О.Сухомлинського : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.01 / Л.М.Заліток ; Інститут педагогіки НАПН України. – Київ, 2011. – 25 с.
2. Ващенко Г. Виховний ідеал : підручник для педагогів, виховників, молоді і батьків. Т.1 / Г.Ващенко ; Передмова О.Коваль. – 3-є вид. – Полтава : Полтавський вісник, 1994. – 190 с.
3. Григорович О. П. Формування у молодших школярів природничих уявлень засобами інноваційних технологій / О.П.Григорович // Розвиток особистості дитини та учителя в сучасному освітньому просторі: досвід, проблеми та перспективи : матеріали міжвузівської науково-практичної конференції . – Хмельницький: ПП “А.В.Царук”, 2019. – 231 с.
4. Михайленко М. Екологічне виховання має бути ігровим / М.Михайленко // Психолог дошкілля. – 2012. – № 5. – С. 20.
5. Екологічне виховання молодших школярів / Уклад. : Вержак Р.Б., Івашина Є.В., Одинак М.М., Ткачук Л.Ф. – Чернівці, 1996. – 110 с.
6. Печенежська О. В.О.Сухомлинський – про роль книжки в духовному житті дитини / О.Печенежська // Шкільна бібліотека плюс. – 2008. – № 17. – С. 17-21.
7. Романченко І. Роль книги у вихованні екологічної культури у дітей раннього віку / І.Романченко // Бібліотечна планета. – 2005. – № 1. – С. 29-31.
8. Шуліка К.С. Методична скарбничка прийомів екологічного виховання школярів / К.С.Шуліка // Географія. – 2013. – № 17. – С. 2-8.

СТВОРЕННЯ ПОЗИТИВНОГО ІМІДЖУ ФІЗКУЛЬТУРНО-ОЗДОРОВЧИХ ЗАХОДІВ

Вероніка Зіневич, здобувач ступеня вищої освіти «магістр»

Марія Мацібора, здобувач ступеня вищої освіти «бакалавр»

Науковий керівник: Н.О.Пахальчук, кандидат педагогічних наук, доцент

Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського (Україна)

CREATING POSITIVE IMAGE OF PHYSICAL AND RECREATIONAL ACTIVITIES

Veronika Zinevych, master's student

Mariia Mazibora, bachelor's student

Vinnitsia Mykhailo Kotsiubynskyi State Pedagogical University (Ukraine)

Анотація. В статті представлені завдання роботи з дітьми з досліджуваної проблеми. Автори визначають ефективні прийоми освітньої роботи.

Ключові слова: молодші школярі, фізичне виховання, інтерес до фізичних вправ, фізична активність.

Abstract. The article presents the task of work with children on the problem under study. The authors identify effective forms of educational work.

Keywords: younger schoolchildren, physical education, interest in physical exercises, physical activity.

З кожним роком зростає конкуренція рухової активності та різноманітних гаджетів із багатогранними можливостями для віртуальної ігрової діяльності та онлайн активності. Тому

визначимо можливі механізми підвищення актуальності фізкультурно-оздоровчих заходів для учнів. Так, з метою підвищення працездатності організму молодших школярів учитель початкових класів може проводити різноманітні заходи [1-9 та ін.]. Зокрема, гімнастику до занять, частиною якої можуть бути система вправ М.Амосова, антигімнастика, гімнастика мозку, звукогімнастика за М.Лазаревим, смішні фізкультуринки за М.Єфименком, руханкова абетка, самомасаж, спонтанний рух під музику тощо.

Існує безліч прислів'їв та приказок про необхідність фізичного удосконалення та фізичного виховання. Так, доцільно поєднати виконання фізкультхвилинок з прислів'ями. Вчитель спочатку промовляє прислів'я, а потім діти виконують тематичну фізкультхвилинку за його змістом. Слід зазначити, що рухові дії доцільно було б поєднувати з народною музикою, як інструментальною, так і вокальною, що підвищить емоційний фон дитини. Можна використовувати музичні твори відомих композиторів Вінниччини, а саме: Р.Скалецького, М.Леонтовича, П.Ніщинського тощо. З метою активізації рухової активності учнів можна використовувати технологію «навчання в русі» за О.Дубогай [2], що полягає в руховому відтворенні навчального матеріалу. Також доцільно проводити фізкультхвилинки на уроках відповідно до методичних рекомендацій науковця, зміст яких включає малювання різними частинами тіла (носом, плечем, ногою та ін.) цифр, написання слів; відповідь руховими діями на запитання тощо.

Молодших школярів можна залучати до представлення один раз на тиждень усних журналів (до 10 хв.). Наведемо можливі рубрики журналу: «Фізкультурні смішинки», «А чи знаєш ти, що...» (наприклад, найвищий баскетболіст є..., в бадмінтон ще грали...тощо), «Фізкультура в малюнках», «Інвентар власноруч» тощо. Наявність змагального елемента значною мірою підвищує мотивацію учнів до виконання рухо-ігрових завдань, а також сприяє вдосконаленню виконуваних дій. Тому проведення фізкультурно-художніх свят, спортивно-художніх вечорів, некласифікаційних змагань, змагань «з листка», «Веселих стартів» сприятимуть популяризації фізкультурно-оздоровчої діяльності. Також із учнями доцільно проводити різноманітні вікторини, брейн-ринги, розвивальні ігри фізкультурно-оздоровчого спрямування, використовувати міжпредметні зв'язки та пропонувати цікаві завдання. Наприклад, завдання «Створи новий сюжет». Зміст: учням пропонуються ілюстрації, на яких зображено небезпечні ситуації, завдання учнів – з'ясувати причини виникнення цієї події та уявно намалювати нову картину.

Важливою формою зацікавлення дітей результатами власних фізкультурних досягнень є ведення учнями щоденників здоров'я та заповнення зошитів із друкованою основою фізкультурно-оздоровчої тематики, наприклад: «Я все зможу», «Здоров'ятко», «Мій щоденник здоров'я» тощо. Для покращення рівня теоретичної і практичної підготовленості батьків у питаннях фізкультурної освіти можна проводити роботу з використанням різноманітних організаційних форм. Через систему запланованих зустрічей, бесід, семінарів, консультацій і практичних занять вирішуються такі завдання: надати батькам теоретичні знання з фізичної культури, що необхідні для всебічного розвитку учнів; познайомити з альтернативними вправами та сучасними методиками оздоровлення; навчити батьків вправам із використанням фітболів, степ-платформ та іншого інвентарю, які можна проводити в домашніх умовах. З метою популяризації фізичної культури та спорту доцільно надавати пізнавальну інформацію для учнів для батьків типу «Рухові креативні вправи», «Взаємодія фізичної і розумової активності», «Пальчикова гімнастика для ніг», «Якщо у дитини плоскостопість», «Які вправи потрібні вашій дитині», «Пограйтесь зі мною», «Гімнастика мозку» та ін. у соціальних мережах та групах (Facebook, Viber, WhatsApp та ін.). За дослідженнями вчених [1; 2; 6; 7 та ін.], багаторазове повторення рухової дії призводить до зниження емоційного фону, зацікавленості молодших школярів фізкультурно-оздоровчими заходами. Тому доцільно використовувати різні методичні прийоми ускладнення рухових дій у змінених умовах (гімнастика до занять, фізкультхвилинки, фізкультпаузи, уроки фізичної культури тощо), як-от:

1. Виконання одного і того ж руху в різному ритмі й темпі. Наприклад, вихідне

положення – основна стійка. 1 – присісти; 2 – встати; змінені варіанти: 1–2 – присісти; 3–4 – встати; 1–3 – присісти; 4 – встати; 1–2 – присісти; 3 – пауза; 4 – встати тощо.

2. Виконання вправ із різних вихідних положень. Наприклад: нахил уперед зі стійки ноги нарізно; потім з основної стійки; зі стійки ноги схресно; зі стійки ноги нарізно правої (лівої) тощо.

3. Виконання вправ на певний мотив. Під мелодію вальсу або польки педагог пропонує дітям самим придумати вправу й виконати її в ритмі даної музичної фрази тощо.

Таким чином, лише комплексне використання прийомів активізації рухової активності дітей, технологій та методик фізкультурно-оздоровчої діяльності допоможе урівноважити інтелектуальне та фізичне навантаження на організм молодших школярів та створить позитивний імідж фізкультурно-оздоровчим заходам у початковій школі серед учнів та їх батьків.

Список використаних джерел:

1. Войтович А.Ю. Здоров'язбережувальні технології як ефективний спосіб формування культури здоров'я молодших школярів / А.Ю.Войтович, О.О.Красниця // Молодий вчений. – 2018. – № 9 (61). – С. 21–24.
2. Дубогай О.Д. Навчання в русі / О.Д. Дубогайю – Київ : Шкільний світ, 2007. – 125 с.
3. Голюк О.А. Характеристика типів розвитку творчої уяви дітей старшого дошкільного віку / Голюк О.А., Пахальчук Н.О. / Наука і інновації в сучасному світі: освіта, виховання, фізичне виховання і спорт. В 2 книгах. К. 1: монографія / [авт. кол.: Безрукова Н.П., Львович І.Я., Преображенський А.П. і др.]. – Одеса: КУПРИЄНКО СВ, 2017. – С. 67–91.
4. Любчак Л.В. Проблема підготовки майбутніх педагогів до формування у молодших школярів цінності здоров'я в умовах сім'ї / Л.В.Любчак // Еколого-валеологічне виховання дітей дошкільного та молодшого шкільного віку в сучасному освітньому просторі: матеріали II Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (Суми, 09-10 грудня 2015 року) – Суми : СумДПУ імені А.С.Макаренка, 2015. – С.127-132
5. Пахальчук Н.А. Использование игр-путешествий в физическом воспитании детей старшего дошкольного возраста / Н.А. Пахальчук // Социально- педагогическая и медико-психологическая поддержка развития личности в онтогенезе : сб. материалов междунар. науч.-практ. конф., Брест, 15-16 апр. 2015 г. / Брест. гос. ун-т им. А.С.Пушкина ; редкол.: Г.Н. Казарчик, Т.В. Александрович, М.С.Ковалевич. – Брест : БрГУ, 2015. – С. 193-197.
6. Пахальчук Н. Фізичне виховання дітей старшого дошкільного віку та молодших школярів засобами ботмерівської гімнастики / Н. Пахальчук // Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М.П.Драгоманова. Серія 15: Науково-педагогічні проблеми фізичної культури. – К. : Видавництво НПУ імені М.П. Драгоманова, 2015. – Вип. 3 (58). – С. 90-93.
7. Чернявський М.В. Рекреаційно-оздоровчі технології у процесі фізичного виховання молодших школярів : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 24.00.02 / М.В.Чернявський. – Київ, 2011. – 20 с.
8. Pakhalchuk N. Pedagogical conditions of activation of children's motional activity / N.Pakhalchuk // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології : наук. журн. – Суми : Вид-во Сум.ДПУ імені А. С. Макаренка, 2016. – №6 (60). – С. 240-254.
9. Stahova I. The developing of the child creativity by means of ecological and projecting activities // Psihopedagogia Copilului: Child Psihopedagogy Journal (Romania). – 2015. – № 14. – S. 45–53.

ТЕОРЕТИЧНЕ ПІДРУНТЯ ДЕФІНІЦІЇ

«ДЕЗАДАПТАЦІЯ ДИТИНИ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ»

Олена Кирилюк, здобувач ступеня вищої освіти «магістр»

Науковий керівник: К.Л.Крутії, доктор педагогічних наук, професор

Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського (Україна)

THEORETICAL BASES OF DEFINITION

«DIZADAPTATION OF THE CHILD OF PRESCHOOL AGE»

Olena Kyryliuk, master's student

Vinnitsia Mykhailo Kotsiubynskyi State Pedagogical University (Ukraine)

Анотація. У статті досліджено теоретичні засади дефініцій «дезадаптація» та «дезадаптація дітей дошкільного віку». Розкрито різноманітні підходи до визначення зазначених понять. Доведено необхідність превентивних заходів щодо розв'язання проблем дезадаптації дітей до умов середовища закладу дошкільної освіти.